

■ آنچه بیش از همه خبرساز شد و تأثیر انکارناپذیری نیز بر مناسبات بین‌المللی خواهد داشت، مواجهه رئیس‌جمهور، وزیر امور خارجه و رسانه‌های حامی دولت با قانون هسته‌ای مجلس با نیت تعیین ضرب‌الاجل برای طرف آمریکایی بود. هنوز جوهر قانون جدید مجلس که مورد تأیید شورای امنیت ملی نیز بوده، خشک نشده بود که تمام تشکیلات دولت خود را موظف به اعلام مخالفت با آن دانست

با وجود تاووم ناکار آمدی مدیریت اجرایی مجلس دنبال تعامل و فرود آرام دولت است
اماروحانی با عدم ابلاغ مصوبات مجلس دنبال ایجاد تنش و تقابل است

دولت تگ‌ماده‌ای

گروه سیاسی: ماه‌های پایانی عمر دولت دوازدهم در شرایطی با سرعت در حال سپری شدن است که وضعیت موجود، دورترین نسبت را با تصویری که حسن روحانی از فراد ریاست‌جمهوری‌اش طراحی کرده بود، دارد. شکست ایده اصلی دولتی که اساسا برای همه مشکلات تجویزی تک خطی داشته است، بازدهی آن را به پایین‌ترین سطح ممکن می‌رساند، تا جایی که اگر از مرداد ۹۲ تا اردیبهشت ۹۷ هم چیز حول تولد و ثمربخشی برجام می‌گذشت، از اردیبهشت ۹۷ و خروج آمریکا از آن دیگر پاسخ دولت به مشکلات لحن شکواییه از زمانه گرفت، روحانی همه ضعف‌ها را به فرقی برجامی نسبت می‌داد که روزگاری نه چندان دور آن را نقض‌ناپذیر توصیف می‌کرد و مدعی می‌شد آنچنان باعث فروپاشی نظام تحریم‌ها شده است که هیچ پندزنی نمی‌تواند آن کاسه شکسته را بند بزند.

گذر از دوران «تحریم اقتصادی» به «جنگ اقتصادی»، این توصیفی بود که چند ماه پیش حسن روحانی از وضعیت و شرایط دولتش داد؛ توصیفی که هر چند در مقام دفاع از عملکرد بیان شد اما نشان از اقرار به یک شکست بود. دولتی که کارویژه و مأموریت اصلی خود را از میان برداشتن تحریم‌ها اعلام کرده بود، پس از مذاکرات بی‌سابقه با طرف غربی و مذاکره مستقیم با آمریکا و حصول توافق نامتوازن، کشور را از شرایط «تحریم اقتصادی» به «جنگ اقتصادی» رساند. با این حال در شرایطی که کنار هم قرار دادن سخنان مقامات دولتی حکایت از یک اعتراف به غلط بودن رویه طی شده در سیاست خارجی و تعامل با طرف آمریکایی دارد اما مقامات دولتی و در رأس آنها شخص رئیس‌جمهور تمام تلاش خود را معطوف بر آن کردند که پیام خریدن در بر همان پاشنه بستن را به داخلی و خارج مخایره کنند. پیروزی جویبار، کاندیدی حزب دموکرات در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا کافی بود تا به یکباره لحن رئیس‌جمهور و وزیر امور خارجه یادآور مواضع پرهیزشانه در سال‌های نخستین دولت شود. آنها باز هم تلاش کردند با تقسیم کردن فضای داخلی کشور به دو قطبی موافقان و مخالفان تحریم، نیت منتقدانی را که اشتباه بودن استراتژی دولت را یادآوری می‌کردند، به موافقت با وجود تحریم‌ها نسبت دهند. باز هم همه چیز به نقطه آغازین خود بازگشته بود و اراده و تمایل آمریکا به لغو یا عدم لغو تحریم‌های ایران تبدیل به تنها متغیر تعیین کننده و شرایط آینده ایران از نگاه دولتمردان شده بود. از سویی روحانی و ظریف هر روز در پیامی جدید به دولت جدید آمریکا اعلام آمادگی

نخستین روز روی کار آمدن مجلس یازدهم با ترکیب غالب نمایندگان منتقد دولت، رفتار رئیس‌جمهور با این قوه همواره در قالب یک رفتار رقابت‌جویانه بوده است. تصویرسازی یک دشمن فرضی از نهادی که می‌تواند به بازگشت ایده‌های مردم در زمینه اصلاح امور منتهی شود، نه تنها نسبتی با منافع ملی کشور ندارد که در بلندمدت می‌تواند به تقویت انگیزه‌های عناصر خارجی و طعنه‌چینی علیه کشورمان نیز منتهی شود.

دولت شریعت در جلسات رای به وزرا، تحریم جلسه سران قوا، عدم ابلاغ مصوبه‌های مجلس، تنظیم بودجه غیرکارشناسی و... همگی نشان از اعلان یک جنگ سرد از سبوی دولت به مجلس دارد. گویا رئیس‌جمهور که از خروج همقطاران و حامیان سابقش از خانه ملت ناراحت شده است، بنای خود را بر نزاع حداکثری با مجلس جدید با نیت تضعیف آن گذاشته است.

در این میان اما آنچه بیش از همه خبرساز شد و تأثیر انکارناپذیری نیز بر مناسبات بین‌المللی خواهد داشت، مواجهه رئیس‌جمهور، وزیر امور خارجه و رسانه‌های حامی دولت با قانون هسته‌ای مجلس با نیت تعیین ضرب‌الاجل برای طرف آمریکایی بود. هنوز جوهر قانون جدید مجلس که مورد تأیید شورای امنیت ملی نیز بوده، خشک نشده بود که تمام تشکیلات دولت خود را موظف به اعلام مخالفت با آن دانست. برخاسته شدن ۲ صدا از ایران، آن هم در شرایطی که طرف مقابل از همین حالا

جنگ سرد پاستور با بهارستان

برای بازگشت به برجام در حال طرح شروط جدید و فرامتنی است، نه تنها نسبتی با منافع ملی ندارد، بلکه قدرت چانه‌زنی دستگاه سیاست خارجی را نیز به شکل آشکاری کاهش خواهد داد. نشست خبری هفته گذشته رئیس‌جمهور تبدیل به یک نمایش کامل ذملمی در مواجهه با مطامع جدید آمریکا و اروپا علیه کشورمان شد. روحانی در حالی در موضعی علنی با مصوبه مجلس شورای اسلامی مخالفت کرد و گفت «دولت این قانون را مفید نمی‌داند و قبل از آنکه به تصویب نهایه برسد، من نظرم را صریحا اعلام کردم، البته این نظر شخص من نیست و در دولت اتفاق آرا وجود دارد و دولت به اتفاق آرا این قانون را برای کشور مفید نمی‌داند» که خود نسبت به اینکه دولت جدید آمریکا مترصد این چندصدایی داخلی کشورمان است، آگاهی داشت. با تمام این اوصاف بدون شک رفتار ذوق‌زده دولتمردان در مواجهه با انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا و امید انکارناپذیرشان به تغییر یافتن رفتار دولت این کشور تنها به تکرار تجربه تاریخی پیشین منتهی خواهد شد. تغییر لحن ایران و تثبیت این گمان که در صورت عدم بازگشت آمریکا به برجام، ایران تعهدات این توافق را برای خود بلاموضوع تصور می‌کند و گام‌های جدید هسته‌ای را بر می‌دارد، هر چند با رویاهای دولت و تصویری که از جهان برای خود ساخته است، تطابق نداشته باشد اما به مثابه ابزاری تعیین‌کننده در برابر زیاده‌خواهی‌های آمریکا و اروپا شناخته شود.

حرف‌شنوی از قانون

برای حال مرغ روحانی همچنان یک با دارد و صراحتا اعلام می‌کند قانون را در ابتدا «تفسیر به رای» و سپس بر اساس تفسیر خود اجرا خواهد کرد. و ۷ ماه مانده به پایان ریاستش در نشست خبری روز دوشنبه رجز سرپیچی از قانون را مقابل دیدگان متعجب خبرنگاران و مردم سر داد و صراحتا بر بی‌توجهی به «زویه‌های قانونی» کشور تأکید کرد.

روحانی گمان می‌کند دست نمایندگان مجلس در مواجهه با او «بسته» است و اینگونه شانی برای مجلس در روند قانون‌گذاری و نظارت بر قانون قائل نیست. حتی زمانی که مجلس قانونی را وضع می‌کند (قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها) و رئیس‌جمهور موظف است قانون کشور را اجرا کند، به گونه‌ای سخن می‌گوید که بیانگر آن است قصدی برای اجرای قانون همان‌گونه که مدنظر نمایندگان و مورد تأیید شورای نگهبان است، ندارد و در همچنان بر همان پاشنه سابق می‌چرخد.

نکته مهم اما آنکه روحانی بر مبنای کدام پشتوانه اینچنین بی‌محاسبا بر روند قانون‌گریزی تأکید می‌کند؟ روحانی آیا از درصد میزان محبوبیتش در میان مردم آگاه است؟ روحانی پایگاهی برای خود در میان نمایندگان مجلس منصور است؟ روحانی میزان علاقه‌مندی گروه‌های سیاسی را به خود می‌داند؟ روحانی می‌داند اصلاح‌طلبان چالش خود برای انتخابات ۱۴۰۰ را از دست دادن مشروعیت به دلیل حمایت فاصله‌گذاری با او هستند؟ روحانی به جایگاه خود در میان گروه‌های مرجع واقف است؟

روحانی کار را به جایی رسانده که رابطه میان دولت و مجلس را شکننده کرده است و اگر بخواهد رویه خود را در بی‌توجهی به اقدامات و قوانین مجلس ادامه دهد با اندک جدی‌تر نمایندگان رویه‌رو خواهد شد. یک اقدام خطای دیگر به مثابه پایان عمر سیاسی او تلقی می‌شود. روحانی مهره را اشتباه تکان بدهد، کیش و مات می‌شود!

چالش دولت ملی

برداشتن خیز انتخاباتی با جناحی کردن امور ملی و تلاش برای چندپاره کردن جامعه با نیت به این هدف که از این چندپارگی خوراک انتخاباتی مهیا شود، تنها باعث بالا رفتن نمره منفی دولت در حافظه جمعی مردم می‌شود؛ مردمی که این روزها نتیجه سیاست‌گذاری غلط دولت در ۷ سال گذشته را بخوبی درک کرده‌اند و تمایلی به مشاهده یک قمار جدید با نقشه سوخته پیشین ندارند. انفعال دولت روحانی با نیت خوش‌قولی دولت جدید آمریکا از مونی نیست که نیازمند تجربه مجدد آن باشیم.

میوه برجامی دولت چیزی بیش از تقویت نظام تحریمی آمریکا پس از عقب‌نشینی‌های عجولانه و ارسال سیگنال‌های ضعف از سمت دولت نبود و تکرار این آزموده با نیت ثمربخشی مجدد نمی‌تواند آورده‌ای متفاوت با آنچه تجربه شده است، داشته باشد.

از این سنخ تا جایی پیش رفت که حتی ترور دانشمند هسته‌ای و دفاعی کشورمان نیز در کلام رئیس‌جمهور و رسانه‌های همسو با دولت عنوان «تله تنش» را به خود گرفت و واکنش نشان ندادن به آن مساوی با فریب نخوردن از سوی طرف اسرائیلی تعبیر شده؛ موضوعی که هر چند به شکلی عیان در راستای به دست آوردن رضایت بایدن و جلوگیری از هر گونه تنش و نزاعی با او اتخاذ می‌شود اما در نهایت امر حامل این پیام است که ادامه یافتن هر گونه عملیات تروریستی علیه چهره‌های شاخص علمی، نظامی و سیاسی کشورمان با هیچ واکنشی مواجه نخواهد شد؛ چراغ سبزی که از قضا مطلوب رژیم صهیونیستی و گروه‌های تروریستی وابسته به غرب خواهد بود.

یقینا در این فضا و در شرایطی که آخرین ماه‌های حیات دولت بی‌دست‌آورد روحانی در حال سپری شدن است،

تلاش دولت روحانی و جریان اصلاحات برای پیوند زدن مسائل ملی به بازی‌های سیاسی-انتخاباتی و تبدیل کردن آن به میدانی برای دوقطبی‌های مطلوب‌شان امری انکارناپذیر است. چه از زمانی که اساسا روحانی با خط‌کشی کردن میان چرخ زندگی مردم و چرخش ساتنریفوژها دو گانه هسته‌ای-معیشتی را به عنوان مدار مرکزی رقابت‌های انتخاباتی خود پیش کشید و چه زمانی که ظریف در جمع آمریکایی‌ها از لزوم تعجیل در توافق برای جلوگیری از شکست همقطاران‌ش در میدان انتخابات سخن گفت، هر دو نشان از یک دید غیرملی نسبت به منافع و مصالح ملی کشورمان داشت.

در این میان نگاهی اجمالی به رویه رسانه‌های نزدیک به دولت کافی است تا متوجه یک رویکرد برنامه‌ریزی شده برای تکرار فضای سال‌های مذاکرات هسته‌ای با نیت تأثیرگذاری بر انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۴۰۰ باشیم. مواضع غیرملی

مأموریت؛ مذاکره داخلی

رهبر انقلاب مبنی بر جلوگیری از تضعیف اتحاد ملی نشان از یک الزام بر تغییر ادبیات و دگر‌سازی‌های رئیس‌جمهور در ماه‌های پایانی دولت دارد. ایشان در بخشی از سخنان خود با اشاره به همین مسئله، پیشنهاد مذاکرات داخلی برای رفع اختلافات را دادند.

موضع صریح ایشان مبنی بر اینکه «مگر شما نمی‌گویید با دنیا مذاکره کنیم؛ خیلی خوب، چطور با دنیا می‌شود مذاکره کرد، با عنصر داخلی نمی‌شود مذاکره کرد؟» خوب بروید مذاکره کنید، حل کنید» را باید گواهی بر لزوم اصلاح رفتار داخلی دولت و گامی جدی در راستای تقویت اتحاد ملی دانست.

ادبیات خصمانه دولت در مواجهه با منتقدان و نادیده گرفتن انتقادات، ضربات جبران‌ناپذیری بر سرنوشته ملی کشور وارد کرده است؛ چالش مذاکره داخلی شاید آخرین فرصت دولت برای جلوگیری از اثرات انکارناپذیر این رویه در ماه‌های پایانی دولت باشد.

سیاسی و اجتماعی به عنوان یک دشمن به حساب آورد. چه بسا که اگر پیش از این نیز با برداشتن این عینک از چشمان خود و دشمن‌انگاری منتقدان دولت، نسبت به هشدارهای آنها رویه‌ای دیگر را در پیش می‌گرفت، وضعیت کشور به مراتب متفاوت از آنچه که مشاهده می‌شود بود.

با این حال تغییر دولت آمریکا بار دیگر نیز ادبیات تروریستی علیه چهره‌های شاخص علمی، نظامی و سیاسی روحانی را به سمت دیگری برده است، تا جایی که او در نشست خبری اخیر خود صراحتا منتقدان دولت را با مخالفان نظام همسو و همکار دانست؛ ادبیاتی آشنا که پیش از این در جریان مذاکرات پیشین نیز مورد استفاده قرار گرفته بود و سعی می‌شد تا با همسو تعریف کردن نقدهای کارشناسی منتقدان توافق هسته‌ای با اسرائیل و دولت‌های عربی از آنها «دگر‌سازی» شود. در چنین شرایطی می‌توان انتظار تندتر شدن ادبیات رئیس‌جمهور در ماه‌های پایانی دولت و همچنین مقدمه‌سازی برای تبدیل کردن آن به دوقطبی انتخاباتی داشت. تذکر اخیر

فراوش کاری در ابلاغ

بهرزیستی، روزمندان معسر و افراد با درآمد کمتر از حداقل حقوق و دستمزد به مبلغ ۶۰۰ هزار ریال به هر یک از افراد سایر دهک‌ها اقدام کند.

۱- این اعتبار برای تأمین کالاهای اساسی ضروری در نظر گرفته شده و وزارت صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی موظفند ضمن تأمین و تخفیف، امکان خرید کالاها را برای مشمولان این قانون فراهم کنند.

۲- منابع مورد نیاز برای اجرای این قانون به میزان ۳۰۰ هزار میلیارد ریال از محل فروش اسامول حقی‌الامتیاز و واگذاری سهام دولت و حقوق مالکان ناشی از آن در چارچوب قانون مجازات اسلامی تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب دوم خرداد ۷۵ با اصلاحات بعدی است.

۳- آیین‌نامه اجرایی این قانون مشتمل بر مبلغ یارانه سرانه مشمولان مربوط به کالاهای اساسی به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی، سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی حداکثر ظرف سهام موضوع این قانون تا سقف منابع مذکور از منابع اعتباری موجود با جابه‌جایی سایر اعتبارات، مشروط به عدم آسیب به هزینه‌های ضروری و حقوق مسرمد یا افزایش تنخواه‌گردان خزانة استفاده کند.

۴- استنکاف از اجرای احکام این قانون توسط مسؤولان دولتی دستگاه‌های مربوط مستوجب مجازات در ماده ۵۷۴ قانون مجازات اسلامی تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب دوم خرداد ۷۵ با اصلاحات بعدی است.

۵- آیین‌نامه اجرایی این قانون مشتمل بر مبلغ یارانه سرانه مشمولان مربوط به کالاهای اساسی به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی، سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی حداکثر ظرف سهام موضوع این قانون تا سقف منابع مذکور از منابع اعتباری موجود با جابه‌جایی سایر اعتبارات، مشروط به عدم آسیب به هزینه‌های ضروری و حقوق مسرمد یا افزایش تنخواه‌گردان خزانة استفاده کند.

قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها تنها قانونی است که مجلس یازدهم نبوده است که حسن روحانی آن ابلاغ ن‌استنکاف کرد، بلکه پیش از آن نیز قانون «الزام دولت به پرداخت یارانه کالاهای اساسی» توسط رئیس‌جمهور برای اجرا ابلاغ شد. طبق قانون، دولت ۵ روز وقت دارد قانون‌های مصوب مجلس را برای چاپ به روزنامه رسمی ابلاغ کند. بر اساس ماده نخست قانون مدنی، مصوبات مجلس شورای اسلامی پس از طی مراحل قانونی به رئیس‌جمهور ابلاغ می‌شود و رئیس‌جمهور باید ظرف مدت ۵ روز آن را امضا و به مجریان ابلاغ کند. همچنین این مقام مسؤول باید دستور انتشار قانون را صادر کند و روزنامه رسمی موظف است ظرف مدت ۷۲ ساعت پس از ابلاغ، آن را منتشر کند. تبصره این ماده بیان می‌کند در صورت استنکاف رئیس‌جمهوری از امضا یا ابلاغ در مدت مذکور، روزنامه رسمی موظف است به دستور رئیس مجلس شورای اسلامی ظرف مدت ۷۲ ساعت به مصوبه رای چاپ و منتشر کند. طبق ماده ۲ قانون مدنی، قوانین ۱۵ روز پس از انتشار، در سراسر کشور لازم‌الاجرا می‌شود، مگر آنکه در خود قانون، ترتیب خاصی برای این مدت لحاظ شده باشد.

پس از تصویب طرح الزام دولت به پرداخت یارانه کالاهای اساسی و تأیید شورای نگهبان، این طرح به صورت قانون درآمد و برای ابلاغ به رئیس‌جمهور ارسال شد. روحانی طی ۵ روز باید این قانون را برای اجرا ابلاغ می‌کرد اما پس از گذشت ۱۵ روز در نهایت قالیباف این قانون را برای چاپ در روزنامه رسمی ابلاغ کرد.

طرح تأمین کالاهای اساسی ۲ جامعه هدف دارد؛ اول ۴۰ میلیون نفری که درآمد حداقلی دارند، به ازای هر نفر ۶۰ هزار تومان و دوم ۲۰ میلیون نفر تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی و افراد معسر که برای هر نفر از آنها ۱۲۰ هزار تومان پیش‌بینی شده است. به طور کلی ۶۰ میلیون شهروند ایرانی مشمول این طرح می‌شوند که باید از این یارانه حمایتی صرف‌برای خرید کالاهای اساسی که توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام خواهد شد، استفاده کنند. آنچه در این میان نباید از نظر دور داشت، اینکه این بسته مولود بی‌اعتباری دولت به حل ریشه‌ای مسائل اقتصادی کشور و بی‌تفاوتی نسبت به مشکلات مردم است و باید امیدوار بود در چند سال آینده احتیاجی به چنین سیاست‌هایی نباشد، به

گزارش «وطن امروز»، نمایندگان در جلسه علنی ۷ آبان مجلس شورای اسلامی با جزئیات الزام دولت به پرداخت یارانه برای تأمین کالاهای اساسی با ۲۱۵ رأی موافق، ۱۴ رأی مخالف و ۵ رأی ممتنع از مجموع ۲۵۰ نماینده حاضر در جلسه موافقت کردند. متن ماده واحده به شرح زیر است: دولت یارانه کالاهای اساسی برای اقشار مردم و دهک‌های مورد نظر را به شرح زیر تأمین و پرداخت می‌کند:

الف- دولت مکلف است به منظور تأمین بخشی از نیازهای معیشتی خانوارهای کشور بویژه خانوارهای کم‌برخوردار، از ابتدای ماه دوم سال ۹۹ به صورت ماهانه نسبت به تأمین پرداخت یارانه اعتبار خرید به هر فرد ایرانی شناسایی شده در طرح معیشتی خانوار (افراد مشمول ردیف ۳۱ جدول تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۹۹ کل کشور) به تعداد حداقل ۶۰۰ میلیون نفر از طریق واریز اعتبار به کارت یارانه نقدی سرپرست خانوار به مبلغ یک میلیون و ۲۰۰ هزار ریال برای هر یک از افراد ۳ دهک اول از جمله افراد تحت پوشش کمیته امداد، سازمان